

Luonnos

**KEITELEEN, TERVON JA VESANNON KUNTIEN
YMPÄRISTÖNSUOJELUMÄÄRÄYSTEN PERUSTELUT**

Voimaantulo xx.xx.xxxx

OSA II

YMPÄRISTÖNSUOJELUMÄÄRÄYSTEN PERUSTELUT

YMPÄRISTÖNSUOJELUMÄÄRÄYSTEN PERUSTELUT	4
Paikalliset olosuhteet	4
1 LUKU YLEISET MÄÄRÄYKSET	5
1 § Tavoite	5
2 § Määräysten antaminen ja valvonta	5
3 § Määräysten soveltaminen ja suhde muihin määräyksiin	5
4 § Määritelmät	5
2 LUKU VESIENSUOJELU JA JÄTEVESIEN JOHTAMINEN	6
5 § Määräykset talousjätevesien käsittelystä vesihuoltolaitosten viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla	6
6 § Eläinsuojien ja maito huoneiden pesuvedet	8
7 § Moottoriajoneuvojen, veneiden, koneiden ja laitteiden sekä mattojen pesu	9
8 § Eläinten ulkotarhat sekä lannoitteiden ja torjunta-aineiden käyttö	9
9 § Maalämmön käyttöön liittyvät rajoitukset	10
3 LUKU POLTTONESTEET JA KEMIKAALIT	10
10 § Yleiset määräykset kemikaalien käsittelystä	10
11 § Polttoaineiden ja kemikaalien käsittely pohjavesialueella	12
4 LUKU LUMEN VASTAANOTTO	12
12 § Lumen vastaanottopaikkojen sijoittaminen ja hoito	12
5 LUKU PÖLYNTORJUNTA	13
13 § Rakennus-, purku-, kunnossapito- ja puhtaanapitotöiden pölyntorjunta	13
14 § Liikenneväylien, pihojen ja pysäköintialueiden puhtaanapito	13
15 § Tilapäinen murskaus ja louhinta	13
6 LUKU MELUNTORJUNTA	14
16 § Äänentoistolaitteiden käyttö ulkotiloissa	14
17 § Erityisen häiritsevä työ yöaikana	14
18 § Rakennus- ja purkutöiden meluntorjunta	15
19 § Poikkeaminen melu ilmoitusmenettelystä	15
20 § Tiedottaminen 19 §:n mukaisesta erityisen häiritsevää melua aiheuttavasta toiminasta	15
21 § Pykälien 16–18 mukaisten määräysten suhde melu ilmoitusmenettelyyn	16
7 LUKU JÄTTEET	16
22 § Eräiden jätteiden pienimuotoinen hyödyntäminen maarakentamisessa	16
23 § Rakennusten hävittäminen polttamalla	17

8 LUKU MUUT MÄÄRÄYKSET	18
24 § Poikkeaminen ympäristönsuojelumääräyksistä	18
25 § Seuraamukset ympäristönsuojelumääräysten rikkomisesta tai laiminlyönnistä	18
26 § Siirtymäkausimääräykset	18
27 § Ympäristönsuojelumääräysten voimaantulo	19

YMPÄRISTÖNSUOJELUMÄÄRÄYSTEN PERUSTELUT

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 202 §:n nojalla kunta voi antaa ympäristönsuojelulain täytäntöön panemiseksi tarpeellisia paikallisista olosuhteista johtuvia, kuntaa tai sen osaa koskevia yleisiä määräyksiä. Määräyksillä täydennetään ympäristönsuojelua koskevaa lainsäädäntöä siten, että kunnan ympäristön erityispiirteet ja paikalliset olosuhteet tulevat otetuksi huomioon.

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 202 § 2 momentin mukaisesti määräykset eivät voi koskea:

- 1) luvanvaraista, ilmoituksenvaraista tai rekisteröitävää toimintaa;
- 2) 31 §:ssä tarkoitettua koeluonteista toimintaa;
- 3) 120 §:ssä tarkoitettuja poikkeuksellisia tilanteita;
- 4) 136 §:n 1 momentissa tarkoitettua pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamista koskevaa ilmoitusmenettelyä;
- 5) puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen toimintaa.

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 202 § 3 momentin mukaisesti määräykset voivat koskea:

- 1) toimia, rajoituksia ja rakennelmia, joilla ehkäistään päästöjä tai niiden haitallisia vaikutuksia;
- 2) erityisen häiritsevän tilapäisen melun tai tärinän torjuntaa;
- 3) toimintojen sijoittumisen ympäristönsuojelullisia edellytyksiä asemakaava-alueen ulkopuolella;
- 4) sellaisten alueiden määrittelyä, joilla ympäristön erityisen pilaantumisvaaran vuoksi on kielletty jäteveden johtaminen maahan, vesistöön taikka ojaan, lähteeseen, tekolammikkoon tai vesilain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaiseen noroon;
- 5) sellaisten alueiden ja vyöhykkeiden määrittelyä, joilla lannan ja lannoitteiden sekä maataloudessa käytettävien ympäristölle haitallisten aineiden käyttöä rajoitetaan;
- 6) valvontaa varten tarpeellisten tietojen antamista;
- 7) vesien ja meriympäristön tilan parantamista koskevia toimia, jotka ovat vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain mukaisen vesienhoitosuunnitelman tai merenhoitosuunnitelman mukaan tarpeellisia.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen ympäristönsuojelumääräyksestä siinä mainituin perustein (YSL 527/2014 202 § 4 mom.)

Ympäristönsuojelumääräyksiä vastaavia kunnallisia säädöksiä ovat jätelain (646/2011) nojalla annetut jätehuoltomääräykset ja maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) nojalla annettu rakennusjärjestys. Lisäksi järjestyslaissa (612/2003) on ympäristönsuojelua sivuavia määräyksiä sekä kaavamääräykset ja vahvistettujen vedenottamoiden suojelualuepäätökset voivat koskea ympäristönsuojelua.

Ympäristönsuojelumääräysten valmistelussa on pyritty välttämään eri määräysten väliset ristiriidat pyytämällä lausuntoja asiaankuuluvilta viranomaistahoilta.

Paikalliset olosuhteet

Kuntien ominaispiirteisiin kuuluvat tiiviit taajama-aluekeskittymät, laajat vesialueet rantoineen ja saarineen sekä maaseutuvaltainen haja-asutusalue. Määräyksissä on otettu huomioon ympäristönsuojelullisesti erityishuomioita vaativat alueet, joille annetaan näitä alueita koskevia yleismääräyksiä tiukempia määräyksiä pilaantumisen ennaltaehkäisemiseksi. Näitä erityishuomiota vaativia alueita ovat 1- ja 2- luokan

pohjavesialueet, talousveden hankinnan kannalta tärkeät vedenottamot, tiiviit asutusalueet, talousvesikaivot sekä ranta-alueet.

Erityisiä määräyksiä annetaan koskien muun muassa jätevesien käsittelyä, ilman epäpuhtauksia ja melua tuottavia toimintoja, lannoitusta sekä moottoriajoneuvojen, koneiden, laitteiden ja mattojen pesua, jotka voivat aiheuttaa ympäristö-, terveys- ja viihtyvyyshaittaa.

1 LUKU YLEISET MÄÄRÄYKSET

1 § Tavoite

Ympäristönsuojelumääräysten tavoitteena on turvata viihtyisä, terveellinen ja turvallinen asuinympäristö ja ehkäistä ympäristön pilaantumista sekä poistaa ja vähentää pilaantumisesta aiheutuvia haittoja siten kuin ympäristönsuojelulaissa (527/2014) on säädetty. Ympäristönsuojelulain lisäksi määräyksiä perustellaan kuntakohtaisilla erityispiirteillä.

2 § Määräysten antaminen ja valvonta

Kunnalle kuuluvista ympäristönsuojelulain mukaisista lupa- ja valvontatehtävistä huolehtii kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain (64/1986) mukainen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen (YSL 22 §). Lain 5 §:n 1 momentin mukaan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäviä hoitaa kunnan määräämä toimielin, joka Keiteleeseen, Tervon ja Vesannon kuntien alueella on kuntien yhteistyösopimuksen mukaisesti Nilakan ympäristölautakunta.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi siirtää sille ympäristönsuojelumääräyksissä kuuluvaa ratkaisovaltaa alaiselleen viranhaltijalle siten kuin ympäristönsuojelulain 22 §:ssä ja kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain 7 §:ssä on säädetty.

3 § Määräysten soveltaminen ja suhde muihin määräyksiin

Ympäristönsuojelumääräykset ovat voimassa koko kunnan alueella. Erityisalueille, kuten taajaan rakennetuille alueille sekä ranta- ja pohjavesialueille on lisäksi annettu erillisiä määräyksiä.

Määräykset eivät voi koske ympäristönsuojelulain nojalla ympäristöluvanvaraista, ilmoituksenvaraista tai rekisteröitävää toimintaa, 31 §:ssä tarkoitettua koeluontoista toimintaa, 120 §:ssä tarkoitettuja poikkeuksellisia tilanteita ja 136 §:n 1 momentissa tarkoitettua pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamista koskevaa ilmoitusmenettelyä (YSL 202 §).

Ympäristönsuojelumääräykset sitovat sekä kansalaisia että viranomaisia. Viranomaisten tulee lupa-asiaa ratkaistaessa tai muuta viranomaispäätöstä tehtäessä ottaa huomioon, mitä asiasta on ympäristönsuojelumääräyksissä säädetty.

4 § Määritelmät

Ympäristönsuojelumääräyksissä on määritelty ne termit, joita käytetään ja joiden ymmärtäminen on tärkeää määräyksiä sovellettaessa. Termit viittaavat muun muassa alueisiin, joille on annettu niiden erityispiirteiden vuoksi muista alueista poikkeavia määräyksiä ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Hajajätevesiä koskevaa lainsäädäntöä sovelletaan viemäriverkoston ulkopuolisiin pieniin jätevedenpuhdistamoihin, joiden asukasvastineluku (AVL) on yli 10, mutta alle 100 ja jotka eivät vaadi ympäristölupaa. Kyseisistä pienpuhdistamoista käytetään nimitystä erityisen kuormittava kohde, millä tarkoitetaan yhteispuhdistamoita, koulujen ja elinkeinotoiminnan puhdistamoita ja vastaavia, joiden jätevesi ominaisuuksiltaan ja koostumukseltaan vastaa asumisessa syntyvää jätevettä. Yhden omakotitalo AVL on 5, jolloin AVL 10:n ylittävä kuormitus tarkoittaa, että yhteispuhdistamossa käsitellään vähintään kolmen kiinteistön jätevedet. Määritelmässä on lisäksi selitetty, mitä tarkoitetaan talousjätevedellä sekä lietteellä.

Pohjavesialueilla tarkoitetaan vedenhankinnan kannalta merkittäviä ja vedenhankintaan soveltuvia alueita, joiden rajaukset ovat yhtenevät Suomen ympäristökeskuksen valtakunnallisen luokituksen kanssa. Alueiden rajaukset on esitetty ympäristönsuojelumääräysten liitteessä 1.

Ranta-alueilla tehtäviä toimenpiteitä on tarpeen rajoittaa pintavesien pilaantumisen ennaltaehkäisemiseksi. Ranta-alueella tarkoitetaan vesilain (587/2011) mukaiseen vesistöön rajoittuvaa aluetta, joka ulottuu 100 metrin etäisyydelle keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta. Vesistöllä tarkoitetaan vesilain mukaista vesistöä; järveä, lampea, jokea, puroa, kanavaa ja tekojärveä, mutta ei noroa, ojaa tai lähdeä. Ranta-alueessa ei ole kyse maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittamasta rantavyöhykkeestä, vaan ranta-alueet on määritelty kunnan ympäristönsuojelun kannalta tarkoituksenmukaisiksi.

Ympäristönsuojelumääräysten tarkoittamia taajaan rakennettuja alueita ovat asemakaavoitetut alueet, joilla on vahvistettu asemakaava. Taajaan rakennettuja alueita ovat myös suunnittelutarvealueet sekä muun kyläalueen yleiskaava-alueet.

Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella tarkoitetaan aluetta, jolla vesihuoltolaitos huolehtii vesihuollosta sen mukaan kuin vesihuoltolaissa (119/2001) säädetään.

2 LUKU VESIENSUOJELU JA JÄTEVESIEN JOHTAMINEN

5 § Määräykset talousjätevesien käsittelystä vesihuoltolaitosten viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla

Jätevesien käsittelystä säädetään muun muassa ympäristönsuojelulaisissa ja sen nojalla annetuissa säädöksissä. Haittojen ennaltaehkäisemiseksi ympäristönsuojelumääräyksissä annetaan jätevesien käsittelyä koskevia tarkentavia ja täydentäviä määräyksiä.

Jätevesien sisältämät ravinteet aiheuttavat pintavesissä rehevöitymistä ja niiden sisältämät taudinaiheuttajat voivat pinta- ja pohjavesiin päästessään aiheuttaa terveyshaittoja. Pohjavesialueilla tiukemmilla määräyksillä turvataan vedenhankintaan soveltuvien kohteiden säilyminen käyttökelpoisina.

Ympäristönsuojelulain 155 §:ssä on säädetty jätevesien yleisestä puhdistamisvelvollisuudesta. Muut kuin vesikäymälän jätevedet voidaan johtaa puhdistamatta maahan silloin kun niiden määrä on vähäinen eikä niistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa. Käytössä olevissa vesikäymälättömissä asuinkiinteistöissä jätevesimäärä on yleensä vähäinen silloin, kun vuotuinen käyttö asukasvuorokausina on vähäistä ja käytettävä talousvesi kannetaan tai johdetaan siihen verrattavalla tilapäisellä vesijohdolla tai kiinteistö muutoin on veden käytön kannalta varustelultaan vaatimaton. Jos kiinteistöön kuuluvissa rakennuksissa on esimerkiksi kiinteä vesijohto, sähkötoiminen paineellinen lämminvesivaraaja tai muu vastaava vesijohtoon kiinteästi kytketty talousveden lämmitysjärjestelmä, vesikäymälä, suihku, kylpyamme tai painevettä käyttävä sähköllä

toimiva laite, kuten pyykinpesukone, astianpesukone tai vastaava, jätevesimäärää ei yleensä voida pitää vähäisenä. Vähäisiäjätkään jätevesiä ei saa johtaa suoraan tai pintavaluntana vesistöön.

Talousjätevesien käsittelyssä vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen ulkopuolella kunnan alueet on jaettu vähimmäiskäsittelyvaatimusten alueisiin (perustason puhdistusvaatimus), tehostettujen käsittelyvaatimusten alueisiin (perustaso ankarampi puhdistusvaatimus) sekä pohjavesialueisiin. Jaottelu mahdollistaa alueellisten erityispiirteiden, herkkien alueiden sekä muiden erityisesti suojeltavien alueiden huomioimisen. Päästöjen aiheuttamien riskien arvioinnissa on olennaista arvioida alueiden pilaantumisherkkyys ja ravinnekuormituksen sietokyky.

Tehostettujen käsittelyvaatimusten alueisiin kuuluvat vesihuoltolaitosten viemäriverkoston ulkopuolella olevat ranta-alueet ja taajaan rakennetut alueet sekä erityisen kuormittavat kohteet.

Erityisen kuormittavilla kohteilla (esimerkiksi yhteispuhdistamot, kyläkoulut, matkailuyritykset, hoitokodit, vihannes- tai perunakuorimot, leipomot) jätevesien laatu ja määrä poikkeavat tavallisen asuinkiinteistön jätevedestä. Tämän vuoksi on tärkeää, että jätevedet käsitellään tehostetusti.

Taajaan rakennetulla alueella asutus on tiiviimpää ja jätevesiä muodostuu pinta-alaan nähden runsaasti. Tämän takia jätevesistä voi aiheutua ympäristön pilaantumista ja terveyshaittaa, jos niitä ei käsitellä tehostetusti.

Ranta-alueilla käsittelyvaatimusten aluerajaus perustuu ravinteiden poiston tarpeeseen vesistön kannalta. Ravinteiden poiston tarpeeseen vaikuttavat vesistön tila, tavoitteet vedenlaadulle ja vesistöalueelle kohdistuva muu kuormitus. Ranta-alueiden jätevesien käsittelyvaatimukset ottavat huomioon myös Natura- ja luonnonsuojelualueiden suojelutarpeet.

Toiminta, josta aiheutuu pohjaveden pilaantumisen vaaraa, on ympäristönsuojelulain mukaisen pohjaveden pilaamiskiellon (17 §) vastaista. Kiellon vastaiselta toiminnalta ei edellytetä, että toiminnasta aiheutuisi konkreettista pilaantumista, vaan jo pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on kiellettyä.

Pohjavesialueilla vesikäymäläjätevesiä ei saa johtaa vesistöön eikä imeyttää maahan, vaan ne tulee esimerkiksi johtaa tiiviiseen umpisäiliöön tai käsitellä tiivispohjaisessa jätevesijärjestelmässä, josta ne johdetaan käsittelyn jälkeen pohjavesialueen ulkopuolelle. Muut talousjätevedet tulee käsitellä tiivispohjaisessa jätevesijärjestelmässä tai muussa puhdistusteholtaan vastaavassa järjestelmässä, kuten pienpuhdistamossa. Käsittelyn jälkeen vedet voidaan johtaa maaperään tai ojaan. Vähäiset jätevedet voidaan imeyttää maaperään pohjavesialueella kantovedellisestä saunarakennuksesta.

Jätevesien maaperäkäsittelylaitteistojen ja purkupaikan sijoittamisen etäisyysuositukset perustuvat yleisesti käytössä oleviin suojaetäisyyksiin. Etäisyysvaatimusten perusteet ovat ensisijaisesti vesiensuojelullisia ja terveydensuojelullisia. Toisaalta niillä voidaan ehkäistä myös viihtyisyyteen vaikuttavia tekijöitä, kuten hajuhaittoja. Määräyksiä sovelletaan rakennettaessa uusia jätevesijärjestelmiä ja uusittaessa vanhoja jätevesijärjestelmiä. Jätevesien purku käsittelyjärjestelmästä olisi suositeltavaa johtaa esimerkiksi imeytyskuoppaan tai kivisilmään. Jätevesien johtaminen käsittelyjärjestelmästä lähimpään ojaan voi aiheuttaa viihtyvyyshaittaa ja lisätä ravinteiden kulkeutumista vesistöön.

Vesihuoltolain (119/2001) 10 §:n mukaan vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella olevan

kiinteistön on liityttävä jätevesiviemäriin. Vesihuoltolaitosten viemäriverkoston ulkopuolisilla alueilla kiinteistöjen talousjätevesien käsittelyä koskee ympäristönsuojelulaissa (527/2014) ja talousjätevesien käsittelystä vesihuoltolaitoksen viemäriverkoston ulkopuolisilla alueilla annetussa valtioneuvoston asetuksessa eli ns. talousjätevesiasetuksessa (157/2017) annetut määräykset. Ympäristönsuojelumääräysten käsittelyvaatimuksia sovelletaan vesihuoltolaitosten toiminta-alueella kiinteistöihin, jotka kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on vapauttanut vesihuoltolain 11 §:n nojalla liittymisvelvollisuudesta vesihuoltolaitoksen jätevesiviemäriin.

Saunarakennukset saattavat sijaita niin lähellä rantaviivaa, ettei jäteveden purkupaikan sijoittaminen vaaditun suojaetäisyyden päähän vesistöstä ole kohtuullisin kustannuksin mahdollista. Jos saunarakennuksessa syntyvien jätevesien määrä on vähäinen, voidaan jätevedet määräyksen mukaisesti imeyttää lähemmäksi kuin 20 metriä rantaviivasta. Vesien pilaantumisen estämiseksi vähäisiäkin vesiä ei saa johtaa suoraan tai pintavaluntana vesistöön.

Saarista sekä kiinteistöistä, joihin ei ole tieyhteyttä, lietteiden poiskuljetusta tai epäkunnossa olevan jätevesijärjestelmän huoltoa ei voida yleensä järjestää ympärivuotisesti, mikä aiheuttaa ympäristön pilaantumisen vaaraa. Tällöin jätevesien käsittelyjärjestelmäksi tulee valita järjestelmä, josta syntyvä liete voidaan kompostoida tai muutoin käsitellä asianmukaisesti paikan päällä. Vastaavasti kiinteistöissä syntyvien jätevesien määrää voidaan vähentää korvaamalla vesivessa esimerkiksi kompostikäymälällä. Komposti- tai muu kuivakäymälä vähentää jätevesien puhdistustarvetta. Kiinteistön jätevedet tulee ympäristönsuojelulain 155.1 §:n mukaisesti johtaa ja käsitellä siten, ettei niistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa.

Talousjätevesien käsittelyvaatimuksista voidaan poiketa, jos ympäristöön aiheutuva kuormitus on vähäinen ja käsittelyjärjestelmän parantamisen edellyttämät toimet ovat kiinteistön haltijalle kohtuuttomia (YSL 156 d).

6 § Eläinsuojien ja maitohuoneiden pesuvedet

Eläinsuojien ja maitohuoneiden pesuvesiä ei saa johtaa käsittelemättöminä maastoon tai vesistöön, vaan ne on joko käsiteltävä sopivalla jäteveden puhdistusmenetelmällä tai johdettava virtsa- tai lietesäiliöön. Tavanomaiset asumisjätevesille tarkoitetut puhdistusmenetelmät eivät sovellu eläinsuojien ja maitohuoneiden jätevesien käsittelyyn, vaan jätevesijärjestelmän on oltava tämän tyyppisille jätevesille suunniteltu.

Asumisjätevesien sisältämät ihmisperäiset mikrobit ovat patogeenisempiä kuin eläinsuojan ja maitohuoneen pesuvesien ja lannan eläinperäiset mikrobit. Tämän vuoksi asuinkiinteistön tai eläinsuojan vesikäymäläjätevesiä ei saa johtaa virtsa- tai lietesäiliöön.

Kuntien alueella on runsaasti sellaisia eläinsuojia, jotka eivät ole ympäristölupavelvollisia tai joihin ei sovelleta ympäristönsuojelulain 115 §:n mukaista ilmoitusmenettelyä. Tällaisten eläinsuojien jätevesistä voi aiheutua ympäristön pilaantumisen vaaraa, joten niiden käsittelyä ja johtamista koskevat ympäristönsuojelumääräykset ovat tarpeelliset.

Maitohuoneiden pesuvedet sisältävät maitohuoneen, maidonkeruuputkiston, lypsyaseman ja tilatankin pesuvedet. Eläinsuojan pesuvesiä syntyy, kun eläinten tiloja pestään esimerkiksi paine- tai höyrypesurilla. Mikäli maitohuoneiden pesuvedet sisältävät käymäläjätevesiä, ne tulee käsitellä talousjätevesille asetettujen velvoitteiden mukaisesti tai viemäriverkoston alueella johtaa viemäriin.

7 § Moottoriajoneuvojen, veneiden, koneiden ja laitteiden sekä mattojen pesu

Ajoneuvojen, koneiden ja vastaavien laitteiden pesu yleisessä käytössä olevilla alueilla, kuten puistossa tai virkistysalueilla, voi vähentää näiden alueiden yleistä viihtyisyyttä ja virkistyskäyttöön soveltumista. Tämän vuoksi ajoneuvojen pesu ja huolto on kielletty yleisillä, muilla kuin tähän tarkoitukseen erikseen varatuilla alueilla.

Moottoriajoneuvojen, veneiden, koneiden ja laitteiden pesuvedet ovat jätevesiä, jotka on käsiteltävä kuten muutkin jätevedet. Mikäli ajoneuvoja ja koneita pestään harvoin kiinteistöllä pelkällä vedellä tai miedoilla pesuaineilla, vesi sisältää vain vähäisiä määriä haitta-aineita. Tällaisissa tapauksissa jätevedet voidaan imeyttää maahan tai johtaa sadevesi- tai jätevesiviemäriin. Vesiä maaperään imeytettäessä tai maastoon johdettaessa on kuitenkin aina pidettävä huoli siitä, ettei aiheuteta ympäristön pilaantumista.

Mikäli moottoriajoneuvoja, koneita ja laitteita pestään hiilivetyliuottimia, kuten teollisuusbenssiiniä tai lakkabensiiniä, sisältävillä pesuaineilla, voi jäteveden johtamisesta maastoon tai sadevesiviemäriin aiheutua ympäristön pilaantumista. Ammattimaisessa tai muussa usein toistuvassa pesussa jätevesimäärät ovat suuria, vaikkei hiilivetyliuottimia sisältäviä pesuaineita käytettäisikään. Ainoa hyväksyttävä jäteveden käsittelytapa on tällöin jäteveden johtaminen jätevesiviemäriin riittävästi esikäsittelynä. Jätevesien esikäsittely öljyn- ja hiekanerotuskaivoissa on tarpeen viemäriverkoston toiminnan turvaamiseksi ja maaperän pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Mattojen pesuvesiä ei saa johtaa suoraan vesistöön, sillä ne voivat aiheuttaa vesien pilaantumista. Oman talouden mattojen ja muiden tekstiilien pesu ranta-alueilla tulee järjestää siten, että käytetään ympäristöä mahdollisimman vähän kuormittavia nk. biohajoavia pesuaineita ja pyritään imeyttämään pesuvedet maastoon. Pesuvesistä ei saa aiheutua kohtuutonta haittaa naapureille. Yleiseen sekä ammattimaiseen tai laajamittaiseen pesuun on oltava tähän tarkoitukseen rakennetut pesupaikat, josta jätevedet johdetaan yleiseen jätevesiviemäriin tai muuhun hyväksytyyn jätevesien käsittelyyn.

8 § Eläinten ulkotarhat sekä lannoitteiden ja torjunta-aineiden käyttö

Maatalouden ravinnekuormaa säännellään Valtioneuvoston asetuksella eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (nitraattiasetus, 1250/2014) sekä Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella lannoitevalmisteista (MMM 24/11). Nitraattiasetusta sovelletaan lannan sekä lannoitevalmistelain (539/2006) tarkoittamien lannoitevalmisteiden käyttöön, varastointiin ja levitykseen. Lisäksi asetusta sovelletaan muihin maatilalla syntyviin lannoitteena sellaisenaan tai käsiteltyinä käytettäviin orgaanisiin sivujakeisiin. Lannoitevalmisteasetusta sovelletaan muun ohella soveltuvin osin lannoitevalmisteiden valmistukseen omaan käyttöön. Asetuksella säännellään myös lannoitevalmisteiden käyttöä.

Määräyksessä on asetettu veloitteita ulkotarhojen hoidosta ja sijoittamisesta. Kasvipeitteen kulumisen ja lannan kertymisen vuoksi ulkotarhat voivat aiheuttaa ravinteiden ja bakteerien kulkeutumista huleveden mukana pinta- ja pohjavesiin. Erityisen tärkeää on huolehtia lannan poistamisesta alueilta, joilla eläimet oleskelevat eniten.

Nitraattiasetuksen 4 §:ssä säännellään lannan varastointitilojen, jaloittelualueiden ja ulkotarhojen ruokinta- ja juottopaikkojen sijoittamisesta. Pykälässä rajoitetaan näiden toimintojen sijoittamista pohjavesialueille ja tulvanalaisille alueille sekä annetaan suojaetäisyydet suhteessa vesistöihin, talousvesikaivoihin, valtaoisiin ja vesilain tarkoittamiin noroihin.

Pohjavesialueelle on annettu muita alueita tiukempia määräyksiä, koska pohjaveden laatuun ja antoisuuteen vaikuttavat pohjavesialueelle sijoittuvat toiminnot. Lietelannan, virtsan, puristenesteen, jätevesilietteen ja muiden nestemäisten eläinperäisten lannoitteiden käyttö kielletään pohjavesialueella, koska niiden käyttäminen kohdistaa pilaantumisen riskin alueelle, jonka pohjaveden antoisuutta ja laatua tulee turvata. Ehdoton pohjaveden pilaamiskielto on annettu ympäristönsuojelulain 17 §:ssä.

9 § Maalämmön käyttöön liittyvät rajoitukset

Lämmönkeruunesteenä käytettävän aineen mahdolliset vuodot voivat aiheuttaa ympäristön pilaantumista ja sen vaaraa pohjavedelle.

Maalämpöjärjestelmissä voidaan hyödyntää maa- tai kallioperän, pohjaveden tai vesistön lämpöenergiaa kiinteistöjen lämmityksessä. Maalämpöjärjestelmä sisältää lämpöpumpun, siirtoputkiston ja keruupiirin. Sijoitettaessa maalämpöjärjestelmää vesistöön on kyse vesilain mukaisen luvan vaativasta vesitaloushankkeesta. Maalämpöä voidaan hyödyntää myös nk. avoimella keruupiirillä, jolloin järjestelmä käyttää pohjaveden energiaa suoraan ilman erillistä lämmönkeruunestettä. Kallioperän lämpöenergiaa hyödyntävät järjestelmät asennetaan poraamalla energiakaivo, johon maalämmön keruuputket asennetaan. Maaperään sijoitettavat keruupiirit kaivetaan yleensä noin metrin syvyyteen. Vesistöihin sijoitettavat keruupiirit sijoitetaan matalissa rannoissa yleensä pohjaan, jonka yhteydessä joudutaan usein kaivamaan sedimenttiä.

Maalämmön ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavat riskit liittyvät yleisimmin maalämpökaivojen poraamiseen pohjavesialueilla ja lämmönkeruunesteenä käytettävän aineen vuotoihin. Energiakaivon poraaminen voi aiheuttaa esimerkiksi pohjaveden pinnan ja/tai virtauksen muutoksia, orsiveden sekoittumista alempaan pohjavesikerrokseen, pilaantuneen maan tai pohjaveden aiheuttamaa pohjaveden pilaantumista, pintavesien pääsyä huonosti tiivistettyjen rakenteiden kautta pohjaveteen, kallioperäisen pohjaveden eri kerrosten sekoittumista sekä pohjaveden lämpötilamuutoksia.

Energiakaivojen poraamisen yhteydessä voi syntyä merkittäviä määriä kiviainesta, pölyä ja lietettä, joka voi paikallisesti aiheuttaa voimakasta veden samentumista sekä lietteen kertymistä puroihin, noroihin, ojiin ja vesistöihin. Tämä voi aiheuttaa muutoksia vesistön tai muun vesiympäristön elinolosuhteisiin ja pilata vedenlaatua. Viemäri- ja liete saattaa aiheuttaa tukkeutumista ja vaikeuttaa jätevedenkäsittelyä tai rikkoa viemäriputkistoja.

Maalämpökaivojen pohjavesialueella aiheuttaman pohjaveden pilaantumisriskin vuoksi on tarpeen arvioida pohjaveteen kohdistuvat vaikutukset vesilain mukaisessa lupamenettelyssä.

3 LUKU POLTTONESTEET JA KEMIKAALIT

10 § Yleiset määräykset kemikaalien käsittelystä

Kemikaalien varastointi ja käsittely voivat aiheuttaa päästöjä, jotka ilmenevät maaperän ja pohjaveden pilaantumisenä. Kemikaaleja koskevilla määräyksillä pyritään ehkäisemään näitä haittoja. Pilaantumiselle herkille alueille annetut määräykset ovat muita alueita tiukempia. Määräykset koskevat kemikaalien säiliö- ja astiavarastointia.

Vaarallisten kemikaalien säilyttämistä ja varastointia koskevilla määräyksillä ehkäistään maaperän, pinta- ja pohjaveden pilaantumisen vaaraa. Kemikaalien sijoittaminen suoja-
altaaseen, josta vuotojen havaitseminen ja poistaminen on mahdollista, on tärkeää

maaperän ja pohjaveden suojelemiseksi. Vähäisetkin kemikaalivuodot voivat aiheuttaa merkittävää ympäristön pilaantumista.

Sisätiloissa olevilta kemikaalivarastoilta edellytetään turvallisuutta, jotta aineet eivät pääse vuotamaan varastosta missään määrin. Nestemäisiä aineita varastoitaessa varastotilan tulee olla määräyksen mukaan allastettu astioiden vuotojen tai rikkoutumisen varalta. Mikäli kemikaaleja pääsee vuotamaan viemäriin, voi jätevesien purkupaikalla aiheutua ympäristön pilaantumista. Kemikaalien ja vaarallisten jätteiden vuodot voivat aiheuttaa haittaa viemäriverkostolle ja jäteveden puhdistamolle.

Vaarallisten jätteiden varastoinnista ja merkitsemisestä säädetään jätelaissa (646/2011) ja valtioneuvoston asetuksessa jätteistä (978/2021). Suurten kemikaalimäärien teollista varastointia säädellään lailla vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005) sekä valtioneuvoston asetuksella vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta (685/2015).

Myös tankkauspaikat, joilla kemikaalia voi päästä maaperään, ovat riski ympäristölle, mistä syystä niille on asetettu vaatimuksia. Tankkauspaikoilla tarkoitetaan muita kuin valtioneuvoston asetuksen nestemäisten polttoaineiden jakeluasemien ympäristönsuojeluvaatimuksista (314/2020) mukaisia jakeluasemia. Uudet kiinteät polttonesteen täyttö- ja jakelupaikat, joita ei ole rekisteröity ympäristönsuojelulain 116 §:n nojalla tai jotka eivät vaadi ympäristölupaa, tulee sijoittaa tiiviille, kemikaaleja läpäisemättömällä kestopäälysteellä pinnoitetulle alustalle, josta mahdolliset vuodot voidaan kerätä talteen. Tiivis alusta voi olla esimerkiksi betonia, asfalttia tai suojamuovia. Materiaalin tulee kestää kyseisten kemikaalien liuottavaa vaikutusta. Alustan rakenteet on suunniteltava siten, että mahdolliset vuodot sekä sade- ja sulamisvedet pystytään keräämään talteen. Säilörehun valmistuksessa käytettävien happojen tilapäinen työteknisistä syistä tapahtuva varastointi suojaamattomalla alueella on sallittua, koska siitä ei aiheudu merkittävää riskiä ympäristölle. Jakelu- ja täyttöpaikoilla on oltava imeytysainetta ja kalustoa mahdollisten vuotojen keräämistä ja säilyttämistä varten.

Määräys säiliöiden ja varastojen lukitsemisesta on tarpeen, jotta voidaan ennaltaehkäistä mahdollisista ilkevallanteoista aiheutuvat kemikaalien vuodot ja ympäristön pilaantuminen. Lapon- ja ylitäytönestön käytöllä voidaan merkittävästi vähentää polttoaineen vuotoriskiä maaperään.

Kemikaalien varastointi- ja käsittelypaikoilla on oltava varastossa imeytysainetta, kuten imeytysturvetta tai imeytysmattoa, jotta mahdollisissa vahinkotilanteissa voidaan torjuntatoimenpiteisiin ryhtyä välittömästi vahingon tapahduttua. Kemikaalipitoiset imeytysaineet on pystyttävä varastoimaan ennen käsittelyyn toimittamista niin, ettei päästöjä maaperään tai pohjaveteen pääse syntymään.

Laitosten, maatilojen ja vastaavien toimintojen tankkaus- ja täyttöpaikat on sijoitettava tiiviille alustalle siten, että polttonesteitä ei vuotojen seurauksena pääse suoraan maaperään. Tiivis alusta voi olla muun muassa betonia, asfalttia tai suojamuovia. Materiaalin tulee kestää polttonesteiden liuottavat vaikutukset. Määräys ei koske venesatamien tankkauspaikkoja, koska niitä ei pystytä käytännössä suojaamaan. Vaatimus kiinteistön lämmitysöljysäiliön täyttöpaikan suojaamisesta olisi kohtuuton koska niiden käyttö on vähäistä ja ympäristön pilaantumisriski on pieni.

Maanalaisten öljysäiliöiden poistaminen on perusteltua, jotta maaperään ei jää sellaisia säiliöitä, joista voi aiheutua maaperän tai ympäristön pilaantumista. Poikkeus voidaan myöntää, mikäli säiliön maaperään jättämisestä ei aiheudu maaperän pilaantumisen riskiä, säiliön poistaminen on kiinteistön omistajalle taloudellisesti kohtuutonta tai säiliön poistaminen vaarantaa esimerkiksi rakennuksen perustusten kantavuuden. Säiliön

puhdistaminen ja täyttö hiekalla tulevat kuitenkin kyseeseen, koska se pienentää ympäristön pilaantumisen riskin mahdollisimman pieneksi sekä parantaa maan kantavuutta, kun maaperään jätetty säiliö hajoaa.

Käytöstä poistetut ja vanhat, vielä käytössä olevat polttoaine- ja kemikaalisäiliöt ovat riski maaperälle ja pohjavesille. Käytöstä poistettujen säiliöiden määrää ei tiedetä. Viranomaisilla ei ole myöskään tietoa siitä, onko säiliöt puhdistettu käytöstä poistettaessa. Jos säiliötä ei ole puhdistettu ja se on jätetty maahan, on vaarana, että maaperä pilaantuu säiliöiden rikkoutuessa. Määräyksessä edellytetään säiliöiden poistamista maaperästä, jotta vanhojen säiliöiden aiheuttamia ympäristöhaittoja voidaan estää. Säiliöt on tyhjennettävä ennen maaperästä poistamista, jolloin estyy polttoaineen tai kemikaalin joutuminen maaperään säiliön ja putkiston nostamisen yhteydessä. Polttoainetta tai muuta kemikaalia sisältävän säiliön jatkokäsittely on myös vaikeaa. Kiinteiden öljy- ja kemikaalisäiliöiden käytöstä poistosta tulee ilmoittaa viranomaisille, jotta poistoa voidaan valvoa. Tämän kohdan määräykset eivät kuitenkaan koske niitä säiliöitä, jotka on ennen määräysten voimaantuloa asianmukaisesti poistettu käytöstä (puhdistettu ja täytetty).

11 § Polttoaineiden ja kemikaalien käsittely pohjavesialueella

Pohjavesialueilla tarvitaan muita alueita tiukempia kemikaalien varastointia koskevia määräyksiä, jotta kemikaaleja ei pääse vähäisessäkin määrin pohjavesiin. Kemikaalien varastointi maanalaisissa öljysäiliöissä on kokonaan kielletty pohjavesialueella, sillä niiden kunnon seuranta on maanpäällisiä säiliöitä hankalampaa. Maanpäällisissä säiliöissä kemikaaleja voidaan pohjavesialueilla varastoida, mutta niiden tulee olla kaksivaippaisia tai katetussa suoja-altaassa olevia yksivaippaisia säiliöitä. Määräytyt suojaukset sekä mahdollisuus seurata säiliöiden tiiveyttä pienentää merkittävästi pohjaveden pilaantumisriskiä. Pohjavesialueella sijaitseva tankkaus- ja täyttöpaikka on sijoitettava tiiviille alustalle siten, että polttonesteitä ei vuotojen seurauksena pääse suoraan maaperään. Tiivis alusta voi olla muun muassa betonia, asfalttia tai suojamuovia.

Polttoaineiden ja muiden kemikaalien varastoinnin lisäksi myös sähkönjakelumuuntajien sisältämät öljyt ovat riski pohjaveden laadulle. Pohjavesialueilla sijaitseville sähkönjakelumuuntajien rakenteille on siksi määräyksessä asetettu erityisiä vaatimuksia.

4 LUKU LUMEN VASTAANOTTO

12 § Lumen vastaanottopaikkojen sijoittaminen ja hoito

Lumi ei ole jätettä, mutta lumi saattaa sisältää haitta-aineita, jotka voivat aiheuttaa pilaantumista lumenkaatopaikkojen lähiympäristössä. Vaikka lumen haitta-ainepitoisuudet eivät yleensä ole korkeita, on määräyksessä kielletty lumen vastaanottopaikan perustaminen pohjavesialueelle, vesistöön tai vesistön välittömään läheisyyteen. Näin estetään mahdollisten ympäristölle haitallisten aineiden pääsy suoraan vesistöön sekä imeytyminen pohjaveteen.

Lumen mukana lumen vastaanottopaikalle kertyy roskaa. Roskaantumisen välttämiseksi lumenlajituspaikan pitäjän on huolehdittava roskien siivoamisesta määräyksen mukaisesti heti lumen sulettua. Lumen läjittämisestä ja sulamisvesistä voi aiheutua lähiympäristöön lisäksi muitakin haittoja (esim. vettyminen), joiden ennaltaehkäisemisestä on huolehdittava.

5 LUKU PÖLYNTORJUNTA

Pöly aiheuttaa ympäristössä viihtyisyyshaittoja ja on haitallista ihmisten terveydelle. Ilmassa leijuva karkea pöly likaa ympäristöä ja aiheuttaa ihmisillä ärsytysoireita. Pienemmät hiukkaset ovat terveydelle haitallisempia ja aiheuttavat muun muassa hengitysoireita. Allergisille ja astmaa sairastaville hiukkaset ovat erityisen haitallisia. Pölyn aiheuttamien terveys- ja ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi on annettu määräyksiä sellaisista toiminnoista ja tilanteista, joissa syntyy haitallisessa määrin pölyä.

13 § Rakennus-, purku-, kunnossapito- ja puhtaanapitotöiden pölyntorjunta

Maarakennus, talonrakennus ja erilaiset purkutyöt saattavat aiheuttaa huomattavaa paikallista pölyhaittaa. Määräyksessä on annettu rakennus- ja purkutöistä vastaaville velvoite estää pölyn leviäminen esimerkiksi kastelemalla, koteloimalla tai käyttämällä suojapeitteitä. Jos pölyävää ainesta leviää yleisille liikennealueille, on se poistettava, jottei pölystä aiheudu terveyshaittaa tai ympäristön likaantumista.

Rakennusten julkisivujen hiekkapuhalluksessa syntyy runsaasti pölyä. Määräyksen tavoitteena on estää haittojen syntyminen huolehtimalla pölyn torjunnasta mahdollisimman tehokkaasti suojapeitteiden avulla. Ainoastaan silloin, kun työ on vähäinen tai työkohteeseen on syrjäinen, ovat haitat todennäköisesti niin vähäisiä, ettei suojapeitteitä välttämättä tarvita.

Puhallushiekka on jätettä, joka on määräyksen mukaisesti poistettava työkohteesta ja toimitettava asianmukaiseen vastaanottoipaikkaan. Puhallushiekkaa ei saa jättää maaperään ja sen joutuminen viemäriin on estettävä, jottei viemäri tukkeudu.

Työkohteissa, joissa syntyy terveydelle ja ympäristölle erittäin haitallisia aineita, kuten asbestia, polykloorattuja bifenyylejä (PCB) tai raskasmetalleja sisältäviä kiinteitä jätteitä taikka pölyä, on noudatettava erityistä huolellisuutta. Rakennus-, korjaus- tai purkutöissä on riittävän tehokkaita työvälineitä ja -tekniikoita sekä suojausvälineitä käyttämällä varmistuttava siitä, ettei haitallisia aineita sisältäviä jätteitä tai pölyä leviä ympäristöön.

14 § Liikenneväylien, pihojen ja pysäköintialueiden puhtaanapito

Liikenneväylille, pihaille ja pysäköintialueille talvisin kertyvä hiekoitushiekka pölyää keväisin alueiden kuivuttua. Suuri osa taajamailman terveydelle ja viihtyvyydelle haitallisista hiukkasista on liikenteen ja tuulen nostattamaa katupölyä. Tämän vuoksi määräyksessä edellytetään, että hiekoitushiekat ja muu epäorgaaninen kiintoainekas poistetaan viipymättä lumen sulettua. Poistoa ei saa tehdä niin, että aiheutetaan pölyn leviämistä ilmaan, koska tällä tavalla ainoastaan pahennetaan pölyhaittoja. Määräyksellä käytännössä kielletäisiin asfaltoitujen alueiden koneellinen harjaus ilman vesikastelua tai pölyn talteenottoa, ja lehtipuhaltimien käyttö hiekan poistossa muilla kuin kasvillisuuden peittämällä alueilla. Alueen peseminen vedellä kiintoaineen poistamisen jälkeen on tehtävä tarvittaessa, jos mekaanisella kiintoaineen poistolla ei riittävästi saada poistettua pölyävää hienoainesta.

Mikäli haitallista pölyämistä aiheutuu muulloinkin kuin keväisin, on liikenneväylät, pihat ja pysäköintialueet pestävä, jottei haittoja aiheudu. Peseminen on tehtävä niin, ettei viemäriin joudu hiekkaa niin paljon, että viemäri tukkeutuu.

15 § Tilapäinen murskaus ja louhinta

Murskauksesta voi aiheutua huomattavia pölyhaittoja. Pölyn aiheuttamien terveydellisten haittojen ehkäisemiseksi murskauslaitokset on varustettava joko pölynerottimella, tiiviillä pölykatteella tai kastelujärjestelmällä asumis- tai lomakäytössä olevien rakennusten, oleskeluun tarkoitettujen piha- ja virkistysalueiden läheisyydessä. Myös louhintatöissä voi

aiheutua haitallista pölyämistä kalliota porattaessa ja porauspölyä käsiteltäessä. Poravaunut on tämän vuoksi varustettava pölynkeräyslaitteistolla, johon kerääntyy toiminnan hienojakoinen pöly. Hienojakoisen pölyn ympäristöön pääsyn estämiseksi pölynkeräyslaitteisto on tyhjennettävä joko räjäytyspaikan ulkopuolella tai alueella esim. vesikuoppaan.

6 LUKU MELUNTORJUNTA

Melu on yksi yleisimpiä ja tärkeimpiä elinympäristön laatua ja viihtyisyyttä heikentäviä tekijöitä. Melu on ääntä, jonka ihminen kokee epämiellyttävänä tai häiritsevänä tai joka on muulla tavoin ihmisen terveydelle vahingollista taikka hänen muulle hyvinvoinnilleen haitallista. Melu vaikuttaa monella tavalla kielteisesti ihmisen terveyteen ja hyvinvointiin. Melu voi häiritä tai vaikeuttaa työskentelyä, lepoa ja nukkumista.

Ympäristönsuojelumääräyksissä on asetettu rajoituksia häiritsevää melua aiheuttaville toiminnoille. Määräysten mukaan toimittaessa tietyistä häiritsevää melua aiheuttavista toiminnoista ei tarvitse tehdä ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaista ilmoitusta.

16 § Äänentoistolaitteiden käyttö ulkotiloissa

Erilaisten äänentoistolaitteiden käytöstä voi aiheutua haittaa asuinkiinteistöille ja muille melulle herkille kohteille.

Äänentoistolaitteiden käyttöä on rajoitettu erityisesti yöaikana. Yöaikaan asuinkiinteistöillä on levon vuoksi tarvetta alhaiseen melutasoon. Äänentoistolaitteiden käyttö on kokonaan kielletty kaikkien herkimpien kohteiden, kuten terveysasemien, sairaaloiden, vanhainkotien, koulujen ja päiväkotien läheisyydessä. Näissä kohteissa äänentoistolaitteiden aiheuttama melu aiheuttaa erityisen suurta häiriötä.

Ulkotarjoilualueiden naapuruston asukkaat kärsivät äänentoistolaitteiden päivittäisestä käyttämisestä tarjoilualueella varsinkin kesäisin. Melun häiritsevyyttä lisää se, että äänentoistolaitteiden käyttö ajoittuu usein iltaan. Äänentoistolaitteiden sijoittelulla, suuntaamisella ja säädöillä voidaan vaikuttaa merkittävästi naapurustolle aiheutuvaan melutasoon ja melun häiritsevyyteen. Meluavaa toimintaa harjoittavan tulee huolehtia melun rajoittamisesta siten, että äänentoistolaitteista aiheutuva äänitaso ei saa olla selvästi kuultavissa asuinhuoneistoissa ikkunoiden ollessa kiinni.

Yleisötapahtumien yhteydessä käytettävien liikkuvaan ajoneuvoon sijoitettavien äänentoistolaitteiden aiheuttamaa meluhaittaa vähennetään rajaamalla äänentoistolaitteiden käyttö päiväaikana tapahtuvaksi ja asettamalla päivittäinen aikarajoitus äänentoistolaitteiden käytölle.

17 § Erityisen häiritsevä työ yöaikana

Kiinteistöjen kunnossapito- ja huoltotyöt asuntojen ja muiden häiriintyvien kohteiden läheisyydessä aiheuttavat siellä oleville häiritsevää melua etenkin, jos työtä tehdään toistuvasti yöaikaan. Kunnossapitotyöt ovat luonteeltaan sellaisia, ettei niistä kuitenkaan ole tarkoituksenmukaista vaatia ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaisen meluilmoituksen tekemistä. Useimmiten ei voida etukäteen edes tietää milloin työtä joudutaan tekemään. Kunnossapito- ja huoltotöiden aiheuttamia meluhaittoja on kuitenkin tarpeen rajoittaa.

Määräyksellä työt ohjataan tehtäväksi pääsääntöisesti päiväaikaan, jolloin kunnossapidossa ja muissa töissä käytettävien koneiden ja laitteiden melu ei ole erityisen häiritsevää. Poikkeuksena ovat välttämättömät työt, joita ei voida lykätä esimerkiksi

liikenneturvallisuuden takia. Ajoittain yöaikaan tehtävä välttämätön työ ei aiheuta asukkaille niin suurta häiriötä kuin toistuvasti yöaikaan tehtävä työ.

Kiinteistöjen kunnossapito- ja huoltotöistä aiheutuva meluhaitta voi olla niin suuri, että siitä on tarpeen tiedottaa läheisille asuinkiinteistöille ja muille häiriintyville kohteille. Tämän vuoksi määrätään, että etukäteen tiedossa olevasta työstä on ilmoitettava melun vaikutuspiirissä asuville. Etukäteen tiedottaminen antaa ihmisille mahdollisuuden varautua meluhaittaan.

18 § Rakennus- ja purkutöiden meluntorjunta

Rakennus- ja purkutöet aiheuttavat meluhaittoja läheisille asuinkiinteistöille ja muille melulle herkille kohteille. Meluhaittojen rajoittamiseksi on annettu määräyksiä sallituista työajoista. Aamuisin, iltaisin ja viikonloppuisin asuinkiinteistöillä on tarvetta alhaisempaan melutasoon unen, levon ja virkistytymisen vuoksi.

Rakennus- ja purkutöistä aiheutuva meluhaitta on usein niin suuri, että siitä on tarpeen tiedottaa läheisille asuinkiinteistöille ja muille häiriintyville kohteille. Tämän vuoksi määrätään, että erityisen häiritsevää melua aiheuttavasta työstä on ilmoitettava melun vaikutuspiirissä asuville. Etukäteen tiedottaminen antaa ihmisille mahdollisuuden varautua meluhaittaan.

Yksityishenkilön talouteen liittyvät normaalit rakentamis- ja purkutöet ovat usein vähäisiä ja lyhytaikaisia, jolloin haittavaikutukset ovat myös vähäisemmät.

19 § Poikkeaminen meluilmoitusmenettelystä

Ympäristönsuojelulain 118 §:n perustelujen mukaan kunta voi ympäristönsuojelumääräyksillä tapauskohtaisesti määrätä, ettei erityisen häiritsevää melua ja ääntä aiheuttavasta tilapäisestä toiminnasta, tapahtumasta tai työstä tarvitse tehdä ilmoitusta. Kunta voi näin rajata ilmoitusvelvollisuuden koskemaan vain merkityksellistä häiriötä aiheuttaviin tapahtumiin ja töihin. Vaikka määräykset voivat koskea vain muita kuin luvan- tai ilmoituksenvaraisia toimintoja, niiden noudattaminen voi silti tosiasiallisesti vähentää tarvetta soveltaa lain lupa- ja ilmoitusmenettelyjä.

Ympäristönsuojelumääräysten mukaan ilmoitusta ei tarvitse tehdä joistakin rakentamiseen liittyvistä töistä, äänentoistolaitteiden käytöstä sekä sirkusnäytännöstä ja tivolistä, kun edellä mainitut työt ja tapahtumat järjestetään määräysten mukaiseen aikaan ja niiden kesto-aika on rajattu.

Erityisen häiritsevää melua aiheuttavasta rakennustyöstä ei ole tarpeen tehdä ilmoitusta, jos päivittäinen työaika on rajattu klo 07.00–18.00 väliseen aikaan ja työn kesto-aika on enintään 10 työpäivää. Lyhyt työjakso, jonka päivittäinen työaika on rajoitettu, ei aiheuta kohtuutonta meluhaittaa lähellä asuville.

Kun äänentoistolaitteita käytetään kertaluontoisissa tapahtumissa yleisökäyttöön tarkoitetuilla alueilla klo 07.00–22.00 välisenä aikana tai kyseisillä alueilla järjestetään sirkusnäytäntö tai pidetään tivolia, tapahtumista aiheutuva meluhaitta jää niin pieneksi, että niistä ei ole myöskään tarpeen tehdä ilmoitusta.

20 § Tiedottaminen 19 §:n mukaisesta erityisen häiritsevää melua aiheuttavasta toiminnasta

Ympäristönsuojelumääräyksissä on määrätty, ettei erityisen häiritsevää melua ja ääntä aiheuttavasta tilapäisestä toiminnasta, tapahtumasta tai työstä tarvitse määräyksissä

mainituin edellytyksin tehdä ilmoitusta. Melusta aiheutuvien haittojen vähentämiseksi on kuitenkin tarpeen määrätä tiedottamisesta alueen ympäristössä asuville. Etukäteen tiedottaminen antaa ihmisille mahdollisuuden varautua meluhaittaan. Tieto tulevasta työstä tai tapahtumasta ja sen kestosta vähentää tulevan meluhaitan häiritsevyyttä.

21 § Pykälien 16–18 mukaisten määräysten suhde meluilmoitusmenettelyyn

Tiettyjen toimintojen kohdalla voi olla tarvetta poiketa melua koskevista ympäristönsuojelumääräyksistä esimerkiksi säädettyjen aikarajoitusten osalta, jotta toiminta voidaan järjestää tarkoituksenmukaisesti. Melua koskevista määräyksistä voidaan poiketa niissä tapauksissa, joissa toiminnasta on tehty ympäristönsuojelulain 118 §:n mukainen ilmoitus ja siitä on tehty päätös, jossa määrätään meluntorjuntatoimista.

7 LUKU JÄTTEET

22 § Eräiden jätteiden pienimuotoinen hyödyntäminen maarakentamisessa

Määräys on tarpeen, sillä Valtioneuvoston asetuksen eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa (MARA-asetus, 843/2017) soveltamisalan ulkopuolelle jäävä pienimuotoinen jätteen hyödyntäminen voi aiheuttaa roskaantumista sekä maaperän ja ympäristön pilaantumisen vaaraa. Pienimuotoisella jätteen hyödyntämisellä halutaan edistää hyödyntämiskelpoisten jätejakeiden käyttöä maarakentamisessa. Jätteen hyödyntäminen maarakentamisessa on kannatettavaa, koska se korvaavana käyttöaineksena ehkäisee jätteen syntyä ja säästää neitseellisiä kiviainesvaroja.

Jätteen pienimuotoisesta hyödyntämisestä on määrätty kuntien jätehuoltomääräyksissä. Määräys koskee kuitenkin vain omassa asumisessa syntyvää puhtaan tiili- ja betonimurskeen pienimuotoista ja kertaluontoiseksi luokiteltavaa käyttöä omassa maanrakentamisessa pohjavesialueen ulkopuolella, kun asiasta ilmoitetaan kirjallisesti vähintään kahta viikkoa ennen toimenpidettä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Edellytyksenä hyödyntämiselle on, että tiili- ja betonimurskeen käyttö korvaa vastaavaan tarkoitukseen sopivien maa-ainesten käyttöä ja hanke toteutettaisiin riippumatta siitä, käytettäisiinkö jättemateriaalia osana hanketta vai ei. Ympäristönsuojeluviranomainen voi tarvittaessa kieltää toimenpiteen tai antaa määräyksiä jätteen hyödyntämisestä.

MARA-asetuksesta poiketen, jätteen hyödyntämisen ei tarvitse perustua suunnitelmaan tai lupaan, mutta mahdollinen purkulupapäätös on toimitettava ilmoituksen yhteydessä.

Määräykset koskevat sellaista eräiden vaarattomien jätteiden vähäistä hyödyntämistä, johon ei tarvita ympäristölupaa eikä hyödyntäminen kuulu MARA-asetuksen soveltamisalaan. Jätteestä aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemisestä säädetään ympäristönsuojelulaissa. Jätteen sijoittaminen maaperään sisältää aina riskin siitä, että hyödynnettävän materiaalin sijasta tai materiaalin mukana maaperään sijoitetaan myös sekajätettä tai sellaista ainetta, jolla on maaperää tai pohjavettä pilaava vaikutus. Maaperän ja pohjaveden pilaaminen on kielletty ympäristönsuojelulain 16 ja 17 §:ssä.

Betoni- ja tiilimurskeiden osalta käsittely voidaan katsoa pienimuotoiseksi, kun murskemäärä on alle 1000 tonnia. Tällöin käytön voi hyväksyä kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Poikkeuksena on laitospäinen tai ammattimainen käyttö, jolloin esimerkiksi kaupungin teknisen toimen, rakennusliikkeen tai jätteenkäsittely-yrityksen betonimurskeen käyttöä ei voida katsoa pienimuotoiseksi, vaan laitospäisten tai ammattimaisten toimijoiden tulee omille kohteilleen tehdä aina MARA-asetuksen mukainen ilmoitus tai hakea ympäristölupa. Mikäli samassa hyödyntämiskohteessa hyödynnetään sekä betoni- että tiilimursketta, yhteishyödyntämisraja on alle 1000 tonnia.

Kun käytettävän asfalttimurskeen määrä on 50–1000 t, tehdään lähtökohtaisesti MARA-ilmoitus. Kuitenkin, jos kunnan ympäristönsuojeluviranomainen katsoo, että käyttö ei ole laitosmaista tai ammattimaista, voi kunta hyväksyä omilla menettelyillään asfalttimurskeen käytön myös, kun määrä on 50–1000 tonnia. Ympäristönsuojelumääräyksissä asfalttimurskeen pienimuotoinen hyödyntämisraja on alle 50 tonnia.

Ympäristönsuojeluviranomaiselle ennakoon tehtävän ilmoituksen perusteella ympäristönsuojeluviranomainen voi valvoa jätteen hyödyntämistä maarakentamisessa sekä arvioida mahdollisen ympäristöluvan tai muun menettelyn tarpeen.

Jätteiden hyödyntämisen edellytyksenä on, että puhtaan tiili- ja betonimurskeen käyttö korvaa vastaavaan tarkoitukseen sopivien maa-ainesten käyttöä eikä jätteitä hyödynnetä pohjavesialueilla, asuinalueilla tai välittömästi asumiseen ja oleskeluun liittyvillä alueilla, lasten leikkipaikoilla, luonnonsuojelualueilla, ravintokasvien viljelyalueilla tai sisämaan tulva-alueilla. Jätteen hyödyntäminen pohjavesialueella on kielletty ilman ympäristölupaa. Käytettävän jätteen tulee määräyksen mukaisesti olla maarakentamiseen teknisesti sopivaa eikä se saa sisältää ympäristölle tai terveydelle haitallisia aineita. Muutoin kyseessä on jätteen hautaaminen maahan, joka kunnallisten jätehuoltomääräysten mukaan on kiellettyä. Tällöin esimerkiksi talon betonisia perustuksia ei sellaisenaan sallita maaperään jätettäväksi.

Peittämisellä tarkoitetaan jätettä sisältävän rakenteen suojaamista pilaantumattomalla luonnon maa- tai kiviaineksella. Määräys päällystämistä ja peittämisestä koskee maarakenteen koko elinkaarta, minkä johdosta rakenteen peittämisen suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota rakenteelle aiheutuvaan kokonaiskuormitukseen ja -kulutukseen.

Samalta kiinteistöltä tulevan betonimurskeen hyödyntäminen omalla kiinteistöllä voidaan hyväksyä ilman laadunvalvontatutkimuksia, kun määrä on alle 50 t. Muutoin betonimurskeesta tulee tehdä vastaavat laadunvalvontatutkimukset kuin MARA-asetuksen mukaisessa käytössä vaaditaan. Betoni- ja tiilijätteen osalta voidaan tarvittaessa edellyttää liukoisuus- ja pitoisuustestien tekemistä, joiden tulokset vaikuttavat esim. päällystämistarpeeseen.

Hyödynnettävä asfalttijäte ei saa olla peräisi alueita, joilla on käsitelty tai varastoitu vaarallisia aineita (muut kuin polttoaineet). Ympäristökelpoisuutta ei tarvitse tutkia, ellei asfalttijäte ole peräisin kiinteistöiltä, joilla on käsitelty tai varastoitu polttoaineita. Jos ympäristökelpoisuutta tarvitsee tutkia, tutkitaan öljyhiilivedyt C10, C40 ja BTEX-yhdisteet.

Jätettä sisältävä kerros tulee peittää jätteen leviämisen estämiseksi ja tarvittaessa päällystää veden suotautumista vähentävällä materiaalilla. Maaperään sijoittamiselle on oltava kiinteistön omistajan tai haltijan suostumus ja jätteiden sijainti on merkittävä rakennuspiirroksiin tai muulla tavalla merkitä tiedoksi kiinteistön asiakirjoihin siten, että tieto jätteen hyödyntämisestä kiinteistöllä siirtyy kiinteistön mahdolliselle uudelle omistajalle.

MARA-asetuksessa on annettu vaatimukset jätejakeen palakoon ja hyödyntämispaikan sekä rakenteen osalta.

23 § Rakennusten hävittäminen polttamalla

Rakennusten polttamista ei käsitellä muussa kunnallisessa sääntelyssä eivätkä kokonaiset rakennukset jätesääntelyn mukaisesti ole jätettä. Määräys on tarpeen, jotta voidaan paikallisesti ennaltaehkäistä rakennusten ja rakennelmien hävittäminen polttamalla. Polttamisessa vapautuu runsaasti savukaasuja sekä erilaisia myrkyllisiä yhdisteitä, joista voi aiheutua ympäristö-, terveys- ja viihtyvyyshaittaa.

Poikkeuksen myöntämisellä voidaan tarvittaessa mahdollistaa esimerkiksi pelastusviranomaisen tai vapaapalokunnan harjoitustoiminta. Asian johdosta tehtävässä päätöksessä voidaan antaa määräyksiä esimerkiksi sammutusvesien johtamisesta ja käsittelystä, etukäteen tehtävistä toimenpiteistä, kuten myrkyllisten tai palamattomien materiaalien poistoista tai muista ympäristönsuojelullisesti tärkeistä asioista tai rajoituksista.

8 LUKU MUUT MÄÄRÄYKSET

24 § Poikkeaminen ympäristönsuojelumääräyksistä

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi ympäristönsuojelulain 202 §:n 4 momentin mukaan myöntää poikkeuksen ympäristönsuojelumääräyksistä. Haja-asutusalueiden jätevesihuoltoa koskevat poikkeukset käsittelee kunnan toimivaltainen viranomainen ympäristönsuojelulain 156 d §:n mukaisesti. Poikkeus voidaan myöntää perustellusta syystä yksittäistapauksissa.

Lupaa poikkeamiseen tulee hakea kirjallisesti ja asia käsitellään hallintomenettelyä koskevan lainsäädännön mukaisesti. Poikkeus voidaan myöntää vain niissä tapauksissa, joissa hakija kykenee muulla hyväksyttävällä tavalla estämään ympäristön pilaantumisen. Jos poikkeamisesta aiheutuu ympäristön pilaantumista, ei lupaa voida myöntää.

25 § Seuraamukset ympäristönsuojelumääräysten rikkomisesta tai laiminlyönnistä

Ympäristönsuojelulain 18 luvussa on valvontaa ja hallintopakkoa koskevia säännöksiä, joiden perusteella valvontaviranomainen voi kieltää määräysten vastaisen menettelyn tai määrätä velvollisuuden täytettäväksi muulla tavoin. Ympäristö- ja rakennuslautakunta voi käyttää myös pakkokeinoja. Ympäristönsuojelumääräysten rikkomisesta voidaan lisäksi tuomita sakkorangaistus yleisessä tuomioistuimessa (YSL 225 §).

26 § Siirtymäkausimääräykset

Osa määräyksistä tulee voimaan siirtymäkauden jälkeen. Siirtymäkausimääräykset ovat tarpeen, koska ympäristönsuojelumääräyksissä on asetettu velvoitteita, jotka merkitsevät kiinteistön omistajille ja haltijoille taloudellisia kustannuksia.

Siirtymäkausimääräykset laadittiin yhdenvertaisuusperiaatteen nojalla. Tervon ja Vesannon kuntiin sijoittuville toiminnoille ja kuntalaisille pyrittiin varmistamaan yhtäläiset siirtymäajat Keiteleen kunnan toimintojen ja kuntalaisten kanssa, sillä Keiteleelle ympäristönsuojelumääräykset ovat tulleet voimaan jo vuonna 2012. Nämä ympäristönsuojelumääräykset ovat Tervon ja Vesannon kunnille ensimmäiset.

Yhdenvertaisuusperiaatetta ei nähty kohtuulliseksi soveltaa perustasoa ankarampaan puhdistusvaatimukseen siirtymisessä Tervon ja Vesannon alueella (25.1 §), koska pohjavesi- ja ranta-alueilla jätevesijärjestelmät on vastikään (31.10.2019) tullut saattaa vastaamaan YSL 154 b §:n mukaista perustason puhdistusvaatimusta. Näin ollen puhdistustasoa tullaan nostamaan jätevesijärjestelmien korjaamisen ja uudistamisen yhteydessä. Eläinsuojien käymäläjätevesien käsittelyä on myös tarpeen muuttaa vasta jätevesijärjestelmän korjaamisen ja uudistamisen yhteydessä.

27 § Ympäristönsuojelumääräysten voimaantulo

Kunnan ympäristönsuojelumääräysten antamisesta päättää valtuusto. Päätös määräysten hyväksymisestä annetaan ympäristönsuojelulain 203 §:n 2 momentin mukaisesti tiedoksi siten kuin kunnalliset ilmoitukset kunnassa julkaistaan. Päätös katsotaan annetun tiedoksi, kun kuulutus on asetettu yleisesti nähtäville. Samoin kuulutetaan ympäristönsuojelumääräysten voimaantulosta.

Ympäristönsuojelumääräykset tulevat voimaan **xx.xx.xxxx**.